

†ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

PASTORALĂ
LA ÎNVIEREA DOMNULUI
2 0 2 0

Să transmitem generațiilor viitoare preocupările pascale!

Prea Cucernicii Preoți vor citi această Pastorală în bisericile din parohii în prima zi de Paști, iar în filii, în cea următoare.

†ANDREI

*Din harul lui Dumnezeu,
Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului,
Preacucernicului cler, Preacuviosului Cin Monahal și dragilor
noștri credincioși, vă repet vestea cea unică și inegalabilă: Hristos,
Paștile nostru, a înviat din morți!*

Să transmitem generațiilor viitoare preocupările pascale!

*„Când vă vor zice copiii voștri: Ce înseamnă
rânduiala aceasta? Să le spuneți: Aceasta este
jertfa ce o aducem de Paști Domnului”
(Ieșirea 12, 26-27).*

Iubiți frați și surori,

Anul acesta a fost dedicat de către Sfântul Sinod pastorației părinților și copiilor. Nu se poate să nu mergem cu gândul în vremurile de demult, când Dumnezeu i-a scăpat pe evrei din robia egipteană și ca aducere aminte a stabilit sărbătoarea Paștilor Legii celei vechi.

În seara Paștilor se jertfea mielul pe care-l consuma familia, aducându-și aminte că atunci când au fost eliberați din robie, cu sângele mielului au fost stropite pragul de sus al ușii și ușorii, iar îngerul morții n-a intrat în casele evreilor și întâi născuții lor au fost salvați.

Obiceiul acesta l-au transmis părinții copiilor din neam în neam. Sărbătoarea Paștilor a rămas pentru ei cea mai mare sărbătoare. De fapt și numele sărbătorii Paști, așa se traduce în română: *trecere*. Îngerul morții a trecut pe lângă ușile evreilor.

Sărbătoarea aceasta îi aduna pe toți ai casei și este transmisă din generație în generație. Sărbătorile sfinte sunt mijloace de educare și catehizare a celor tineri.

Și pentru noi creștinii, Sărbătoarea Paștilor, care are o nouă semnificație, este cea mai mare sărbătoare. Ea ne aduce aminte nouă „că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi”¹. Sfântul Pavel ne spune că Domnul Hristos „a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfințelor, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși Sângele Său, și a dobândit o veșnică răscumpărare” (Evrei 9, 12).

Hristos, Paștile noastre, S-a jertfit pentru noi și pentru a noastră mântuire, cum spunem și în Crez: „S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat și a pățimit și S-a îngropat; și a înviat a treia zi, după Scripturi”².

Iubiți credincioși,

Învierea Domnului Hristos are pentru noi o importanță covârșitoare. Ne spune tot Sfântul Apostol Pavel că: „Hristos a înviat din morți, fiind începătură învierii celor adormiți. Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om și învierea morților. Căci precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia” (I Corinteni 15, 20-22).

Omul secularizat și înstrăinat de cele sfinte își poate pune multe întrebări referitoare la învierea morților, ca și cum

¹ *Slujba Învierii*, E.I.B.M.B.O.R, București, 2010, p. 26.

² *Carte de rugăciuni*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 8.

Atotputernicul care l-a creat n-ar putea avea putere să-l ridice din morți. Pentru logica omenească însă, Sfântul Pavel scrie: „*Va zice cineva: cum înviază morții? Și cu ce trup au să vină? Nebun ce ești! Tu ce semeni nu dă viață de nu va muri. Și ce semeni nu este trupul ce va să fie, ci grăunte gol, poate de grâu, sau de altceva din celelalte; Iar Dumnezeu îi dă un trup, precum a voit, și fiecărei semințe un trup al său*” (I Corinteni 15, 35-38).

Așa că Învierea Domnului Hristos, care este „*începătură a învierii celor adormiți*” (I Corinteni 15, 20) are importanță absolută pentru noi. Iar Sărbătoarea Paștilor este „*Sărbătoarea Sărbătorilor și Praznicul Praznicelor*”³. Este cea mai mare sărbătoare creștină pe care de la începuturile creștinismului credincioșii o țin cu multă evlavie și o transmit copiilor.

Locul în care se ține Sărbătoarea Paștilor, după Biserică, este familia creștină. Vremurile de nestatornicie în care ne aflăm însă, pot pune în dificultate multe familii. Fie că e vorba de secularizare, de globalizare, de lipsa valorilor morale, de sărăcia care-i determină pe mulți români să plece la muncă în străinătate, toate acestea fragilizează familia.

Faptul că familia este atât de vulnerabilă se datorează și lipsei de iubire jertfelnică. Abordând subiectul la modul ideal, Sfântul Ioan Gură de Aur numește familia „*ecclesia domestica*”, și o vede întemeiată pe iubire și pe jertfă.

La rândul său, Ioan Alexandru zice că „*Familia este întemeiată pe cea mai trainică dimensiune a Universului care nu piere niciodată și aceasta este dragostea. Iar dragostea adevărată începe cu jertfa de sine, pentru că numai unde stăpânește spiritul jertfei de sine este locul larg de viațuire pentru celălalt*”⁴. O asemenea familie transmite preocupările pascale copiilor și nepoților.

³ *Slujba Învierii*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2010, p. 28.

⁴ IOAN ALEXANDRU, *Iubirea de Patrie*, Editura Eminescu, București, 1985, p. 93.

Așa numitul mod de viață supranumit „modern”, tot mai des întâlnit, ar trebui corectat. „A spune că, în cadrul culturii occidentale, familia se află într-o stare de dezorientare totală, reprezintă o banalitate. Au spus-o mulți deja. Mulți continuă s-o spună și astăzi, iar familia se strică pe zi ce trece. În pofida mulțimilor de cărți, a seminariilor, a pleiadelor de experți, soți și soții continuă să se înstrăineze unul de celălalt, părinții se îndepărtează de copii și copiii de părinți. Din nefericire, mulți nu își dau seama că nu familia modernă este o problemă, ci modul de viață «modern»”⁵.

Iar modul de viață „modern” Îl izgonește pe Dumnezeu din viața de zi cu zi. Oamenii „moderni” nu mai merg la biserică, nu mai sunt preocupați de sărbătorile pascale, nu mai admiră valorile tradiționale ale neamului.

Iubiți frați și surori,

Să nu uităm că anul acesta este dedicat, totuși, de către Sfântul Sinod pastorației părinților și copiilor. Părinții trebuie să aibă preocupări spirituale serioase, inclusiv legate de sărbătorirea Paștilor și să le transmită și copiilor. Pe bună dreptate ne zice Înțeleptul Solomon: „Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie s-o aibă; și chiar când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea” (Pilde 22, 6).

Învățătorul absolut este Domnul Hristos. Pe contemporanii Săi, și pe noi pe toți, ne învață „ca Unul ce are putere, iar nu cum îi învățau cărturarii lor” (Matei 7, 29). Citim în Sfânta Scriptură că „părinții Lui în fiecare an de sărbătoarea Paștilor se duceau la Ierusalim. Iar când a fost El de doisprezece ani, s-au suit la Ierusalim, după obiceiul sărbătorii” (Luca 2, 41-42).

⁵ JOHN COBLENTZ, *Viața familiei creștine*, p. 7.

Luăm act de faptul că trei instituții îi formează pe copii și pe tineri: familia, Biserica și școala. Ele, dacă își fac datoria, le transmit cele mai bune deprinderi. Uneori însă, se îngrijesc de starea lor materială și le neglijează sufletul. Spune Sfântul Ioan Gură de Aur că *„mulți părinți ca să dăruiască fiului lor un cal frumos (am zice azi, o mașină - n.n.), o casă luxoasă, o moșie bogată, fac orice și pun toate în lucrare. Dar ca sufletul să fie virtuos și să fie aplicat spre pietate, la aceasta nu dau nicio însemnătate... La ceea ce trebuie, așadar, să ținem noi, nu-i a face pe copiii noștri bogați în bani, în aur, în prisosințe de acest soi, ci trebuie așa să-i facem ca ei să fie mai presus de toate bogați în pietate, în înțelepciune și-n comori de virtute”*⁶.

De viața lor sufletească și legătura cu Paștile, ar trebui să fim preocupați. Să-i știm că merg la biserică, că se spovedesc, că se împărtășesc, că au dragoste față de toate obiceiurile noastre sfinte. Cât ne bucurăm când îi vedem pe elevi și pe studenți că merg la slujbe. Iar pe cei mititei îi ducem de mână. Cu nostalgie ne aducem aminte de poezia lui George Coșbuc: *„Pe deal se suie-ncetișor/ Neveste tinere și fete,/ Bătrâni cu iarna vieții-n plete;/ Și-ncet, în urma tuturor,/ Vezi șovăind câte-o bătrână/ Cu micul ei nepot de mână”*⁷.

Marele pedagog Jan Amos Comenius spune că *„a educa tineretul cu prevedere înseamnă a te îngriji dinainte ca sufletele lor să fie ferite de stricăciunea lumii și ca semințele onestității împlântate în ei să ajungă să încolțească fericit, prin neîncetate îndemnuri și exemple, apoi ca mințile lor să fie pătrunse de cunoașterea adevărată a lui Dumnezeu”*⁸.

⁶ AL. LASCAROV MOLDOVEANU, *Tălmăciri alese din Sf. Ioan Gură de Aur*, Tipografia Cugetarea, București, 1937, p. 18.

⁷ GEORGE COȘBUC, *Poezii*, vol. I, Cartea Românească, București, 1982, p. 181.

⁸ JAN AMOS COMENIUS, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p. 14.

Lucrarea aceasta de educare o fac părinții, o face Biserica și o face școala. De aceea este o binecuvântare prezența religiei în școli, chiar dacă sunt și unele voci potrivnice. În cele mai multe țări civilizate din Europa, ca Germania, Austria, Grecia și altele, se face religie în școli.

Filozoful, pedagogul și eseistul Vasile Băncilă ține să precizeze că *„unul din fundamentele educației, mai ales în școala primară, este învățământul religios. Sub acest raport, necesitatea formației religioase a învățătorului e mai mult decât elocventă. Copilului trebuie să i se dea religie. Aceasta e o datorie capitală față de sufletul lui și față de sufletul adultului care va fi ... Sunt liberi adulții să creadă ce vor: dar n-au dreptul să distrugă în copil posibilitățile de a trăi, acum și mai târziu, religia”*⁹.

Lubiți credincioși,

Copiii și tinerii binecrescuți au o viață spirituală frumoasă, sunt receptivi la Slujbele Deniilor, la Slujba Învierii, la Liturghia de Paști, iar la masa de prânz în ziua sărbătorii se bucură de ouăle roșii, de mielul pascal care-L preînchipuie pe Mielul lui Dumnezeu care și-a dat viața pentru noi și a înviat a treia zi. Atmosfera ce domnește în familiile normale este una de pace și de har. Se ciocnesc ouă și se mănâncă pască, toată lumea se bucură.

Din nefericire, în lumea noastră secularizată, multe familii au ajuns în criză. Și, cum spune Părintele Patriarh Daniel, *„totdeauna au existat crize în familie. Astăzi, însă, familia naturală, tradițională, se află în criză, în mutație spre un viitor confuz și incert, în toată Europa, astfel încât criza familiei este*

⁹ În *Fântâna Darurilor*, anul II, nr. 4, aprilie, 1930, p. 152.

*percepută ca simptom al civilizației occidentale, o criză a societății contemporane însăși*¹⁰.

În asemenea familii sunt grave derapaje educaționale pe care nu le poate îndrepta nici preotul și nici dascălul. Comenius folosește cuvinte tari referitoare la această realitate: „*Ce sunt tinerii bogați fără înțelepciune, decât niște porci îngrășați cu tărâțe? Și ce sunt cei săraci fără înțelegerea lucrurilor, decât niște măgăruși, condamnați să ducă poveri? Ce sunt cei frumoși care n-au învățat nimic, decât niște papagali împodobiți cu pene?*”¹¹.

Dreptmăritori creștini,

Oricâte probleme ar fi în lumea aceasta, inclusiv cele provocate de **Coronavirus**, noi trebuie să fim optimiști, pentru că Paștile sunt „*izbăvirea de întristare*”¹². Această stare de optimism și de bucurie pascală s-o transmitem și tinerilor noștri și dimpreună cu ei și cu dumneavoastră, cu toții să cântăm: „*Cinstiți creștini preaiubiți,/ Pofțiți ca să ne primiți,/ La dumneavoastră venim,/ Să vă propovăduim./ Cuvinte de înviere,/ Să vă facem mângâiere,/ Și cântări cu voie bună,/ Zicem cu toți dimpreună:/ Hristos a-nviat din morți,/ Ca să ne scape pe toți,/ Cu moarte moartea călcând,/ Tuturor viață dând*”¹³.

¹⁰ *Familia și viața la începutul unui nou mileniu creștin*, București, 2001, p. 33.

¹¹ JAN AMOS COMENIUS, *op. cit.*, p. 34.

¹² *Slujba Învierii*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2010, p. 43.

¹³ *Cântați Domnului tot pământul*, Cântări bisericești, Pricesne, Colinde folosite la Sfânta Liturghie și la Paraclisul Maicii Domnului, Culegere alcătuită de prof. Vasile Stanciu, Cluj-Napoca, 2017, Editura Renașterea, p. 201.

Cântându-i Domnului „*Cântare de biruință*”¹⁴, vă dorim sărbători pascale cu pace și liniște și vă zicem din tot sufletul:
Hristos a Înviat!

†**ANDREI**

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

¹⁴ *Slujba Învierii*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2010, p. 26.

Editura Renașterea
2020